

IZHAJA OB
ČETRTKIH

UREDNIŠTVO IN UPRAVA
LJUBLJANA, BREG 10
POŠT. PREDAL. ŠT. 345
RAČ. POŠT. HRAN. V
LJUBLJANI ŠT. 15.393

DRUŽINSKI TEDNIK

ILUSTROVAN TEDNIK ZA POUK IN ZABAVO

POSAMEZNA
ŠTEV. 2 DIN

NAROČNINA 1 LETO
80, 1/2 LETA 40, 1/4 LE-
TA 20 DIN. V ITALIJI
NA LETO 40 L. FRAN-
CUI 60 F. AMERIKI 2 \$

IV. leto

V Ljubljani, 7. julija 1932

Štev. 28

Kakor dve jajci...

Skrivnost dvojčkov — Ista nagnjenja, ista življenjska pot —
Tragična usoda dveh bratov

Napisal dr. R. Felden

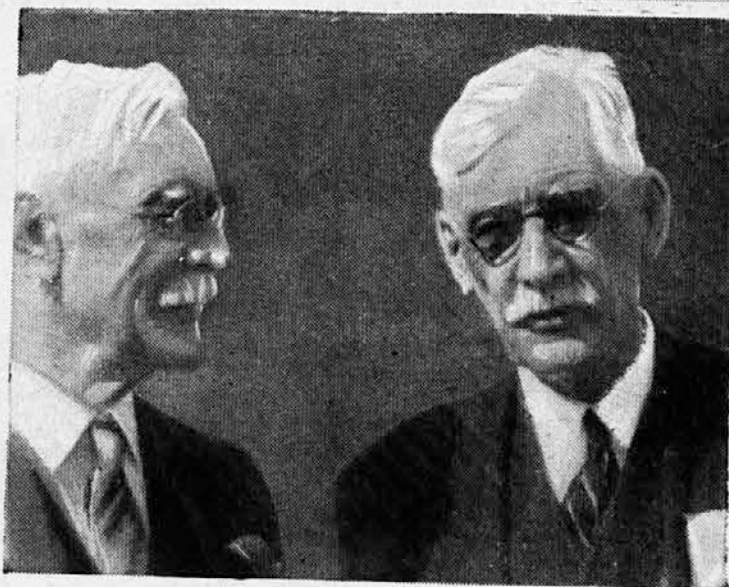
sa, od konca nosu pa do prstov na nogah, sta enaka. Celo smejeta se na isti način, enak glas imata, enako hodita — skratka dvojčka v vsem in povsod. Če ne bi vsakemu drugače zavezala las, ju sploh ne bi mogla ločiti drugega od drugega," je nekoč pripovedovala srečna mati dveh dvojčkov. Zadosten dokaz za absolutno natančnost, ki časih z njo narava ustvarja dvojna življenja.

Zakaj materi je njen otrok edinstven na vsem svetu in ji zato ne uide nobena posebnost na njem, naj bo očem drugih ljudi še tako skrita.

Toda gornje besede so tudi dokaz, da je šlo pri omenjenih dvojčkih za posebno uspel primer, za tako imenovano

„prava dvojčka“.

Tako namreč imenujemo dvojčka, ki sta se razvila iz dveh zarodkov v istem jajcu. Dostikrat lahko to ugotovimo že pri porodu, ker ju obdaja isti jajčni ovoj. Taka dvojčka sta torej tako nastala, da se je prazoroček v zgodnjem stadiju somerno razpolovil; zato sta oba dvojčka iz iste prasnovi. Tako je tudi razumljivo ljudsko praznovanje, ki pravi, da morata biti „prava“ dvojčka duhovno ali pa vsaj telesno zaostala, ker se je prasnov in vse drugo, kar je sicer namenjeno samo

Tale dva „prava“ dvojčka, trgovca iz Bostona v Ameriki, stara 68 let, pravijo, da se niti sama ne spoznata drug od drugega...

nost vprašala: Ali čaka taka „prava“ dvojčka tudi enaka ali vsaj slična življenjska pot, ali pa se razvijeta ne glede na to vsak v svojo smer po nekem posebnem, neznanem zakonu?

V berlinskem inštitutu za antropologijo so primerjali 120 izpričeval „pravih“ in 82 izpričeval „nepravih“ istospolnih dvojčkov, in sicer vedno izpričevali po dveh dvojčkov iz istega razreda. In pokazalo se je, da so bila izpričevala „pravih“ dvojčkov domala pri vseh parih popolnoma enaka, le tu pa tam so se nekoliko razlikovala. Pri „nepravih“ dvojčkih so bile razlike dvakrat tolikšne kakor pri „pravih“, v nekaterih predmetih, kakor fiziki, risanju in telovadbi celo štirikrat tolikšne. To dokazuje,

enemu bitju, razdelila na dva otroka. Toda znanost je to trditve že davno ovrгла. Po drugi strani pa morata biti oba dvojčka ravno zato, ker sta iz iste prasnovi, vselej oba dečka ali pa obe deklici, torej istega spola. In še nekaj je zelo zanimivo tako za znanstvenika kakor za nevesčaka: taka dvojčka se čudovito skladata po svojih sposobnostih in nagnjenjih.

Znanost imenuje „prave“ dvojčke tudi homologne ali enocelične dvojčke, „neprave“ pa dvoocelične dvojčke. Izračunali so, da pride v germanskih deželah povprečno na vsakih 87 porodov en par dvojčkov, v slovanskih deželah je odstotek dvojčkov že večji, največji pa je v vročih južnih deželah.

Dvojčki, ki se rode iz dveh različnih ločenih zarodkov z istočasno oploditvijo dveh jajc, so med dvojčki v veliki večini. Na štiri porode dvojčkov pride en par „pravih“ dvojčkov. „Neprava“ dvojčka si dostikrat nista nič bolj podobna kakor poljubna dva brata ali dve sestri.

Proučevanje dvojčkov in podedovanje

Rekli smo, da sta homologna dvojčka že na zunaj drug drugemu nenavadno podobna. Opazili so, da gre sličnost tako daleč, da se celo črte na njihih rokah malone popolnoma skladajo. In baš v teh črtah vidi znanost najbolj individualni izraz vsakega človeka. Zato ni čuda, da se je zna-

Tale dva bi bila skoraj prišla v ječo, ker sta za šalo zamenjala svoji nevesti. Siroti potem nista vedeli, kateri je pravi...

Do dvoboja zaradi moža bi bilo kmalu prišlo med tema dvema. Zakaj pri dvojčkih je navadno tudi čuvstvovanje enako. (K sliki na levi zgoraj)

Dve „pravi“ dvojčki.

Zdaj sta si še popolnoma slični. Morda pa bo ta sličnost z leti prešla? Narobe! (Foto Ufa)

da imata „neprava“ dvojčka ravno podedovane lastnosti drugačne: najbolje se to vidi pri telesni konstituciji (telovadbi) in pri posebni nadarjenosti (risanju). Pri „nepravih“ dvojčkih je bilo trikrat več takih primerov kakor pri „pravih“, ko je samo eden izmed obeh dvojčkov izdelal razred, drugi pa obsedel.

Življenjska pot dvojčkov

Posebno zanimiva bo v okviru tega članka primerjava življenjskih poti dveh „pravih“ dvojčkov. V večini primerov se tudi tu opaža presenetljivo skladje. Naj navedemo primer iz mesta D. v Nemčiji!

Neki trgovec je imel dva sinova, dvojčka. Njegova želja je bila, da bi se vsaj eden od njiju posvetil študijam. Zato je enega poslal po končani srednji šoli na visoko šolo v večje univerzitetno mesto, drugi sin pa je ostal doma in pomagal očetu, da nekoč prevzame trgovino.

Brata sta se le redko videla. Student je bil videti s študijem zadovoljen; napravil je vse skušnje s srednjim uspehom in dobil dokaj lepo službo. Mem tem je oče umrl. Brat, ki je ostal doma, je sklenil trgovino na novo urediti, razširiti in postaviti na modernejšo podlago. Svojemu bratu ni o tem nič sporočil. Nekega dne pa je nepričakovano dobil od njega pismo, da je pustil službo, ker bi rad postal trgovec. Pisal je, da ima vtis, da je svoj poklic zgrešil in da je rojen za trgovca... In res se je mlademu možu vkljub mnogim zunanjam nepričakovanjem posrečilo v razmeroma kratkem času doseči v novem poklicu prav dobre uspehe.

Telepatija?

Nekaj čudnega se je zgodilo med vojno. Takrat so si stvar razlagali z Nadaljevanje na 4. str.

Strmoglavljani denarni mogočniki

Kako so se zrušili veliki inflacijski koncerni. — Od Stinnesa do Kreugerja. Napihnjena podjetja na glinastih nogah. — Finančni umetniki, ki ne poznajo gospodarskih zakonov. — Spekulirati in dobivati je lahko, ohraniti težko. Tragedije enostranosti. — Može, ki so računali samo z milijoni. — Kadar bogataš „vse“ izgubi, mu še zmerom več ostane, kakor more siromak vse življenje prihraniti.

V zadnjih letih je toliko zasidranih in solidnih podjetij podleglo gospodarski krizi, da se ne smemo čuditi, če izginjajo po vrsti tudi veliki koncerni, ki jih je inflacija spravila na površje. Pa vendar ljudje ne morejo razumeti, kako se more tak koncern zrušiti, in vselej jim pridejo na usta besede: „Ne, tega pa nikoli ne bi pričakovali!“

Zakaj? Ker nimamo natančnega vpogleda v stroj takega koncerna, dokler še trdno stoji, in se nam šele pozneje odpro oči.

V vojnih in povojnih, inflacijskih letih so kakor še nikoli poprej vzrasle in se bajno razvile nekatere denarne veličine. Nekaj časa se je zdelo, da je ta razvoj zdrav, zakaj uspeh jim je dal prav. Ko pa so se pojavile prve resne težkoče, se je pokazalo, da stojte ti koncerni na glinastih nogah in da se bodo prej ali slej podrti.

Gotovo vam je še v spominu: saj so listi svoje čase mnogo pisali o njegovem nenavadnem samomoru — skočil je namreč iz letala, ko je letel čez Rokavski preliv.

Loewenstein je imel nizko čelo in plosko počesane lase s prečo na sredi, širok ploščat nos, ozka dolga usta in energično naprej molečo brado. Ves njegov nastop je izdajal avanturista, in to je bolj ali manj tudi bil.

Neznaten bankir ponuja vladi pol milijarde

Njegovo ime je prvič prišlo v javnost med vojno. Alfred Loewenstein je bil majhen bankir v Bruslju in je leta 1916 predlagal belgijski vladi, da ji priskrbi posojilo 500 milijonov frankov. Ker pa ni belgijska vlada o njem takrat še nič drugega vedela, kakor da je sicer soliden, a drugače nepomemben bankir, je ponudbo odklonila, očitno menceč, da gre samo za bluf ali pa za reklamo, ki je z njo hotel mali bankir obrniti nase pozornost sveta.

Tako so Loewensteinovo ime spet pozabili. Leta 1925 pa je nenadoma začel belgijski frank vrto-glavo padati, ker ga je padec francoske valute potegnil s seboj. In takrat se je spet mali bruseljski bankir ponudil vladi, da ji pomaga, to pot pri saniranju franka. Ministri so se spet čudili in se spomnili, da je to isti mož, ki je že med vojno predlagal finančnemu ministrstvu nekak fantastičen načrt. Tudi to pot je vlada rekla ne, ker ni verjela, da bi mogel Loewenstein svojo obljubo izpolniti.

Loewenstein pa bi bil zmožen to storiti, toda ljudje so bili slabo poučeni o možu, ki je že davno spadal med najbogatejše v Evropi.

Čez noč milijonar

Loewenstein je bil spekulant največjega formata. Bil je eden izmed prvih, ki so zaslužili nagli razvoj električne industrije in industrije umetne svile. Zato je sklenil ustanoviti svetovni trust teh dveh industrij, ki drugače pač nista imeli ničesar skupnega. Spekuliral je z delnicami, kupoval na vse strani, tudi manjše tovarne, pozneje večje, si znal počasi pridobiti v podjetjih večino, združil tovarne, deloma električne, deloma za umetno svilo, v enoten koncern, pogledal tja preko v Anglijo, Nemčijo, Francijo, in je bil naenkrat, tako rekoč čez noč, evropski denarni mogočnik. Seveda

Pri vseh teh denarnih mogočnikih opažamo nekaj skupnega: vsi so imeli lastnosti, ki so jih upravičevale, da so prišli na čelo velikih podjetij. Vsi so bili v prvi vrsti finančni umetniki, računski fenomeni in — glavni pogoj! — prvovrstni in neumorni delavci, ki so privoščili komaj urico oddiha. Znali so spekulirati, znali so, da se tako izrazimo, denar delati, niso pa znali dati svojemu podjetju trden temelj, da bi moglo preboleti tudi trdo dobo krize.

Deseterica veličin, ki si jih hočemo v prihodnjih člankih pobliže ogledati, izvira iz sedmih evropskih držav. V vseh teh državah so doživeli z njihovimi koncerni iste izkušnje — dokaz, da je njihov inflacijski propad in polom zaradi gospodarske krize prava „mednarodna bolezen“. Seveda pa ni bil nobeden teh koncernov omejen na svojo domovino: vsi so segali malone v vse evropske države.

Loewenstein

se je kot poklicni bankir dosti manj zanimal za proizvodnjo kakor za spekuliranje. Zato je razumljivo, da je povsod tam, kjer je imel posla z resnimi tovarnarji, nalletel na odpor; in ta odpor ga je dražil. Hotel je z glavo skozi zid, in nekaj časa je res kazalo, da se mu utegne posrečiti.

S strojepisko v letalu

Leto dni je Evropa samo o njem govorila, kar tudi ni čudno, saj se

ker tam „stene nimajo ušes“. Tudi o tem so mnogo govorili, kako je prvič prišel v London. Imel je konferenco in se je z letalom odpeljal iz Bruslja. Po končani konferenci se je spet z letalom vrnil, toda sredi Rokavskega preliva se je nenadoma obrnil nazaj v London in se odpeljal v hotel — pozabil je namreč palico. Seveda so vsi listi o tem pisali. Danes smemo reči, da je palico nalašč pozabil, samo zato, da je mogel vprizoriti ta reklamni trik.

Alfred Loewenstein s svojim štuga Bobbyjem

je dobro spoznal v reklami. Nabavil si je lastno letalo in se časih po cele ure letal nad Brusljem — samo zato, da so potem listi mogli pisati, da je Loewenstein narekoval svoji tajnici važna pisma v letalu.

Tudi drugače je imel posebne muhe. Bil je vedno zelo elegantno oblečen in prijatelj lepih žensk, pri tem pa samec do smrti.

Da ni mogel izvesti svojih načrtov — ustanovitve svetovnega tru-

sta električne industrije in industrije umetne svile — bo pač v tem vzrok, ker je prežgodaj stopil s svojimi nameni pred široko javnost, ko mu še nihče ni verjel, da bi jih mogel izvesti. Tudi ni imel kakor Stinnes, ko se je začel širiti, zaledja v 15 milijonskem podjetju, nego samo neznatno banko. Tretjič pa se je podal na prenevarna tla, na tla električne industrije; ko je prišel s svojimi načrti v Ameriko, so jih ne samo odklonili, nego so mu velebanke tamkajšnje električne industrije celo napovedale bojkot.

Katastrofa

Nekega dne je moral Alfred Loewenstein priti do spoznanja, da so se mu načrti izjalovili, da koncern, ki ga je zgradil, ni zmožen življenja brez ameriškega denarja, moral je spoznati, da denarja od Američanov nikoli ne bo dobil. In takrat se je zgodila tista skrivnostna nesreča: Loewenstein je letel s svojim tajnikom in tajnico čez Rokavski preliv. Ko je letalo odplulo iz Londona, so vsi videli, da je bil Loewenstein v njem. Toda pri pristanku v Parizu ni bilo bankirja nikjer. Dva tedna nato so morskimi valovi nekje na francoski obali vrgli njegovo truplo na suho. Torej je moral med poletom strmoglaviti iz aparata. Toda še danes je uganka, kako je mogel odpreti vrata v letalu; saj je znano, da se odpirajo samo navzven in jih med vožnjo zaradi silnega zračnega pritiska ni moči odriniti.

Drži le to: Loewenstein je umrl na višku svoje slave in uspehov, tik preden je prišlo do katastrofe. Ali si je sam vzel življenje? Kdo bi vedel! Verjetno pa je, zakaj razlago, ki se je takrat razširila, da je hotel v letalu iti na stran, pri tem pa odprl napačna vrata, so večaki ovrgli kot popolnoma izključeno.

Loewensteinov koncern se je takoj po njegovi smrti zrušil in ni od njega prav nič ostalo, še tista mala, pa solidna banka ne, ki se je Alfred Loewenstein popel iz nje do enega najbogatejših Evropecev. Težko je reči, ali bi kaj več dosegel, če bi razpolagal z večjo gotovino, če bi torej ne bil prisiljen najemati velika posojila. Najbrž ne. Loewenstein, spekulant (v dobrem pomenu besede), se je prevzel in je moral bitko izgubiti, ko mu je svetovni kapital zaprl vrata in ni imel več s čim poravnati zapadlih obveznosti.

Izletniki v mili naravi

Kdor ima oči in ušesa, naj gleda in poslušaj — Kaj je videl in čul naš urednik na nedeljskem izletu

„Glej, glej, kaj prihaja,“ je šepnila trepetljika svoji sosedu in jo rahlo sunila v bok. „Majhno je in debelo, pet glav ima, pa strašno fino

set mrtvih, petnajst nevarno ranjenih, šest mravelj obolelo na želodcu zaradi preobilo zaužite malinove mezge, in nekaj gramov nove zaloge v skla-

Nedeljska idila...

in nerodno je oblečeno in prah se dviga pred njim spredaj in zadaj... Kaj naj to bo?“

„Vidite, otroci,“ je rekel gospod Porenta in z napoleonsko gesto ustavil naraščaj, „tote sta dva posebno lepa bresta. Pravijo, da se ta drevesa zato tako imenujejo, ker so jih prinesli iz Bresta, in pa zato, ker na tako poseben način šeleste. Lepo drevo, kaj? Kam pa spet gledaš, Mirko! Vsaj poslušaj, če ti človek kaj pove! — Ampak vročina je danes! Kakšen pa si, Zvonko? Kje si se spet tako zaprašil? Saj pravim, otroci niso za nedeljske izlete!“

Trepetljiki pa sta se stresli od smeha in pri tem na čuden, poseben način zašelesteli...

„Jej — malinova mezga!“ je rekla mravlja, ko je padel prazen mezgov kozarček na tla kraj nje. V diru je stekla domov in sporočila novico. V nekaj sekundah so bile sklicane tri stotnije delavk, ki so se naglo odpravile po malinovo mezgo.

„Glej, glej!“ je vzkliknil Zvonko in poklical brata in sestro, da mu pomagata občudovati.

„Vidiš, kako spretne so te živalce, človek bi se od njih še kaj naučil. Ta kozarček je vsaj stokrat večji od mravlje —“ je rekla gospa Porentova in pohodila štirinajst spretnih in občudovanih živalce.

Zvečer je izdala vlada mravljinčje države tale komunikate: dva in dvaj-

diščih. Res hvala Bogu, da ni vsak dan nedelja...

„Čudno, Pavle,“ je rekla gospa Porentova in strupeno pogledala moža. „Kamorkoli gremo, povsod so sami komarji!“ Razvila je ruto in začela jezno mahati z njo okoli sebe.

Kakor smo obljubili v zadnji številki, prinašamo danes popoln popis naših nagrad za naš drugi veliki nagradni natečaj. Ko jih pregledate in ocenite, najprej pogledajte, ali imate pravico, da postanete njihov srečni lastnik.

Prva nagrada, ki jo to pot razpisuje „Družinski Tednik Roman“, je **4.000 dinarjev v gotovini**. Želimo jo tistemu, ki je je najbolj potreben.

Druga nagrada je prvovrstno moško ali žensko kolo proizvod tovarne Steyr. Kolo je solidno in trpežno in bo v veliko veselje srečnega nagrajenca. **Vrednost 1750— Din.**

Tretja nagrada je kompletna garnitura kuhinjske posode. Izdelana je iz odličnega materiala in dobro emajlirana ter bo okras vsake kuhinje in veselje srečne dobitnice. **Vrednost 800 dinarjev.**

4. in 5. nagrada po 1 kompletni delni servis iz finega porcelana za 6 oseb. To je darilo, ki ga vsako gospodinjstvo potrebuje in ki bo srečno nagrajenko vsak dan spomnilo na „Družinski Tednik Roman“. **Vrednost 380 dinarjev, skupna vrednost 760 Din.**

6. nagrada je par moških ali ženskih čevljev, ročno delo in darilo

„Ali si že opazila?“ je vprašal komar svoj mlado ženo, „da je kri jeznotitnih dosti slajša od krvi veselih ljudi? Zadnjič sem o tem govoril z gadom, pa je prav tako povedal. Tudi on se najrajši drži ljudi, ki se divje otepajo.“

In potem je odletel. Nekam okorno je sicer šlo; očitno se je preveč naložil krvi, pa mu je šla v glavo.

„Dvigni svoje veje, otrok,“ je rekla težko obložena češnja svoji mlajši tovarišici. „izletniki prihajajo!“

Toda mlada lahkomišelnica je bila še neizkušena in jo je radovednost mučila, kaj se bo neki zgodilo, če se ne bo držala nasveta starejše sosede.

„K meni, otroci,“ je zavpil moški glas. „Ali vidite tole ljubko drevesce? Kako nizko mu visé veje! Ali imaš nožič, Mirko? Ne? Pa saj pojde tudi tako! Vraga, kako žilav je ta les — primi klobuk, Milka, obe roki potrebujem. Ne gre, pa ne gre! Pa utrgajmo celo vejo! Saj je smešno, to govoričenje zastran zaščite drevja in drugi larifari o škodi, ki se baje dela žetvi. Zaradi te veje češnje ne bo vrag vzela.“

„Prav žal,“ je rekla velika češnja, ko se je manjša vsa oplenjena zvijala od bolečin. „Kaj ti nisem rekla, da dvigni veje, ker prihajajo izletniki?“

„Joj,“ je vzdihoval travnik, „ko le ne bi bil kmet napravil tega napisa! Poprej smo imeli tako lep mir, zdaj pa nam ljudje potepajo vso travo.“

„Kaj pa pravi tisti napis?“ je vprašal muren, ki je bil prelen, da bi sam prebral.

„Da bo vsakdo strogo kaznovan, kdor stopi na travnik.“

To so vaše nagrade!

tvrdke „Tempo“, Ljubljana, Gledališka ulica. **Vrednost 320— Din.**

7. nagrada je kompletna porcelanska garnitura za dišave, lep okras Vašega gospodinjstva in Vaše kuhinje. Lepa je in praktična ter Vam bo v veliko veselje. **Vrednost 500— Din.**

Dve naslednji nagradi so devetdelni kavni servisi iz prvovrstnega materiala v lični izdelavi. **Vsak je vreden 160— Din.**

Prihodnje 4 nagrade so devetdelni čajni servisi iz enako dobrega materiala in izdelave kakor kavni. **Vsak je vreden 160— Din.**

Kuhinjsko čudo (samovar), lepo darilo jugosl. tovarne Dr. Oetker v Mariboru; za doma, za potovanje in izlete, kuha in peče hitro in poceni. **Vrednost 220— Din.**

Naslednje tri nagrade so lepo vezane serije 3 kompletnih letnikov „Družinskega Tednika Romana“ (l. 1929, 1950 in 1951). **Vrednost vsake serije 215— Din. Skupna vrednost 645— Din.**

Nadaljnjih 20 nagrad je po 5 m blaga za damske obleke (umetna svila). **Vrednost blaga Din 150— Skupna vrednost 3.000— Din.**

Zabavna in poučna darila so lepo vezani letniki „Družinskega Tednika

— V soboto je predsednik vlade dr. Vojislav Marinković iz zdravstvenih razlogov podal ostavko. Kralj je ostavko sprejel in podelil mandat za sestavo nove vlade ministru dr. Srskiču. V novi vladi je Slovenec Ivan Mohorič minister za trgovino in industrijo.

— Kako bo z nemškimi reparacijami, se še zmerom ne ve. Zavezniki so se zedinili, da bodo zahtevali od Nemčije le še 4 milijarde zlatih mark kot enkratno odpravnino za ostanek reparacij. Nemcem pa se še to zdi preveč in pristajajo le na 2 milijardi.

— Preteklo soboto so prepeljali truplo pokojnega Aristida Brianda iz Pariza v njegov domači kraj Cocherel, kjer so ga pokopali v rodbinski grobnici. Svečanosti se je udeležila veličanska množica Parižanov.

— V Rimu so priredili mednarodno razstavo kruha. Razstavili so peki iz 60 držav okoli 6000 vzorcev kruha.

— Prejšnji teden so začeli kopati predor pod Gibraltarjem, ki bo spajal Afriko z Evropo po kopnem.

— V soboto zvečer se je pripetila na lokalni železnici pri Benešovem na Češkoslovaškem huda železniška nesreča: v nevihti sta trčila dva vlaka drug v drugega. Devet ljudi je ubilo, okoli trideset pa jih je ranjeno.

— V soboto so na Jezerskem pijani fantje iz zasede s koli ubili tamkajšnjega orožnika Stojana Narančiča. Orožniška patrola je morlice izsledila in jih oddala sodišču. Umorjeni orožnik je bil na glasu mirnega človeka in je zelo malo zahajal v družbo. Pijani fantje so se najbrž hoteli nad njim maščevati, ker je zvečer prišel v gostilno, kjer so pili, in napovedal policijsko uro, čeprav jim je dovolil, da so popili, kar so še imeli. — Po drugih vesteh pa je bil orožnik baje pijan in je fantom grozil. Preiskava je v teku.

— Neki budimpeštanski mizar je dobil leta 1917 v Tirolah strel v glavo. Ker bi operacija pomenila zanesljivo smrt, so mu kroglo pustili v glavi. Mož je živel še 15 let; zadnjič mu je nenadoma postalo na cesti slabo, omahnil je na tla in obležal na mestu mrtev. Krogla mu je bila prodrla mozgane.

— Turški prosvetni minister je povedal v parlamentu, da je v Turčiji od 14½ milijona prebivalcev 12 milijonov ljudi nepismenih, t. j. 83%.

Romana l. 1950. Vrednost vezanega letnika 90— Din. Deset takih nagrad v skupni vrednosti 900— Din.

Deset naših naročnikov bo eno leto brezplačno sprejemalo naš list. S tem podarimo deset lepih daril v vrednosti 800— Din.

Sto nagrad po 10 umetniških razglednic znanih in priljubljenih filmskih igralcev v vrednosti 15— Din. Skupna vrednost 1.500— Din.

Šest sto ena in osemdeset leposlovnih zabavnih knjig podarimo v vrednosti po 12— Din. Skupna vrednost 8.172— Din.

Da pridete v poštev pri žrebanju za te nagrade, ki se bo vršilo 25. t. m., morate do 20. t. m. do 6. ure zvečer poslati pravilno rešeno zloženko (ako še niste) in dotlej poravnati naročnino do konca septembra t. l. Glejte, da ta dva malenkostna pogoja izpolnite, po možnosti takoj v začetku meseca, da ne bi zaradi pozabljenja odšli praznih rok.

Če nimate zloženke, pišite ponjo na upravo. Če nimate položnice, jo zahtevajte!

Iz filmskega sveta

GRETA GARBO SE JE ODPELJALA IZ HOLLYWOODA

Zakaj je božanska Greta zapustila Ameriko. — Izsiljevalna pisma. — Od dela utrjena. — Podaljšanje pogodbe, ali nov angažman v Evropi.

Zdaj se je uresničilo: Greta Garbo, božanska, toli zavidana, je zapustila Hollywood in je že na poti v svojo švedsko domovino. V Hollywoodu sicer ne verjamejo, da je Greta Garbo za zmeraj pokazala filmski prestolnici hrbet in Metro upa, da bo v začetku novembra obnovila pogodbo z njim. Ali se bo tudi to uresničilo, je še vprašanje. Mnogo govore, da bo Greta, če bo sploh še ostala pri filmu, sklenila pogodbo s kako švedsko ali nemško družbo, najbrž z Ufo.

O vzrokih njenega odhoda pripovedujejo marsikaj. Da se v Ameriki ni dobro počutila, je splošno znano. Hollywoodski tempo ji ni bil všeč in je večkrat hotela pobegniti. Vendar so jo vselej pregovorili, da je ostala. Čeprav ji ni dosti za denar, so jo z visoko plačo vendar premamili. Toda tudi z denarjem je kmalu izgubila veselje. Ni znala prav z njim ravnati. Čeprav preklicujejo vesti, da je skoraj vse izgubila, ker je imela premoženje v Kreugerjevih delnicah, bo ta vest najbrž držala. Ostanek premoženja je imela v neki hollywoodski banki, kjer so razen nje izgubili skoraj vse Harold Lloyd, June Marlow, Will

Rogers in drugi. Take izgube vzamejo človeku veselje do dela. Saj je naposled denar vendarle plačilo za delo, ki je posebno v Ameriki vse prej kakor lahko. Ta denar je bil plačilo za delo njenih najlepših let. Razen tega je morala vsa ta leta igrati zagonetno sfingo, masko, ki ji ni bila prav po volji. Vse to ji je zagrenilo življenje in ni čudno, da se je naposled odločila za odhod iz Hollywooda. V zadnjem času so jo začeli napadati še ameriški izsiljevalci, ki so grozili, da jo ugrabijo, če jim ne pošlje visoke odkupnine.

Tako zapušča Greta Garbo Ameriko, ker jo je delo in življenje v Hollywoodu utrudilo. Zdaj bo ostala nekaj mesecev v svoji domovini, hladni Švedski, potem pa bo najbrž napravila daljše potovanje po Srednji Evropi — seveda v strogem incognito — in potem bomo spet izvedeli, ali bo sploh še filmala in kje.

TRAGIČNI KONEC BRUNA KASTNERJA

NOVA ŽRTEV ZVOČNEGA FILMA. — ZA NEKDANJEGA ZVEZDNKA JE OSTAL SAMO MAJHEN VARIETE IN DENARNE SKRBI. — KONEC V NEMŠKEM KOPALIŠČU

V sredo, 29. preteklega meseca, si je v nemškem kopališču Krentznachu vzel življenje filmski igralec Bruno Kastner. Našim čitateljem, ki redno

obiskujejo kino, bo dobro znan iz časov nemega filma. Še pred dvema, tremi leti smo ga gledali na filmskem platnu. Bil je eden izmed boljše plačanih filmskih igralcev-umetnikov. Posebno ženski svet je rad gledal filme, kjer je nastopal Kastner. Gotovo se

MITZI GREEN
in Paramount Pictures

ga spominjate, Kastnerja, ki se je vedno fotografiral v profilu, ki se mu je dobro podajal in kjer so se lepo odražali kakor sneg beli zobje.

S prodiranjem govorečega filma je zatemnela njegova slava prav tako, kakor je zatemnelo dosti, dosti zvezd nemega filma. Ker ni mogel dobiti dela pri filmu, je bil dostikrat brez službe in večkrat celo lačen. Njegov umetniški sloves je čedalje bolj padal in z njim tudi zaslužek. Filmski

ateljeji v Berlinu so se zanj zaprli in moral se je zadovoljiti s skromnim zaslužkom po varijetjih.

V sredo je po predstavi v varijetju odšel domov, zatopljen v svoje misli. Drugo jutro je še zmeraj gorela luč v njegovi sobi, on pa je bil že davno mrtev. Obesil se je na oknu svoje sobe. Ni mogel več živeti na način, ki je bil tako zelo v nasprotju z njegovo nekdanjo karijero pred dvema, tremi leti, brez upanja na slavo...

FILMSKI DROBIŽ

Režiser Arnold Fanck je s svojo ekspedicijo odpotoval v Grönlandijo, kjer bo delal film „S. O. S. — Ledena gora“ z Leni Riefenstahlovo v glavni vlogi.

Reinhold Schünzel režira Ufin film „Lepa zgodbica“. Glavni vlogi igrata Käthe von Nagy in Wolf Albach-Retty. V francoski verziji bo imel glavno moško vlogo Daniel Lecourtois.

V Saschinih ateljejih na Dunaju dela režiser Max Neufeld nov film z Magdo Schneider, ki se bo imenoval „Dama v višnjem“.

Tom Mix in Pola Negri sta že zdrava in ameriški listi napovedujejo že nekaj novih filmov, kjer bosta igrala glavne vloge.

Conrad Veidt igra v Londonu.

FILMSKE INDISKRETNOSTI

Ana Sten je žena filmskega strokovnjaka dr. Fraenkla. Zdaj igra v Hollywoodu.

Trude Berliner in Olga Čehova sta ločeni.

DNEVNO SVEŽE
PRAŽENA
MOTOH KAVA
LJUBLJANA
VOŠNIKOV TRG 11

Gramofonske plošče
od Din 20.-
prodaja „SLAGER“, Aleksandrova 4
pasaža palača „Viktorije“.

KLIFEJE
vseh vrst po
fotografijah
ali risbah
izvrsne
najboljše
KLIFARNA ST. DEU
LJUBLJANA-DALMATINOVA 15

Znižali smo cene

vsem čevljem domačega in tu-
jega izvora za gospode in dame.
Oglejte si naše blago in izbiro,
predno kaj kupite.

A. ŽIBERT
trgovina s čevlji
LJUBLJANA
Prešernova ulica.

Kupujte domače izdelke
jugoslovanske tvornice

Dr. A. Oetkerja

Šartelj!

Zmešaj 12 dkg surovega
masla s 3 rumenjaki, dodaj
1 zavoj Dr. Oetkerjeve zmesi
za šartelj, 1/4 litra mleka in
čvrst sneg 3 beljakov. Testo
naj gosto teče z žlice. Peci
ga v dobro namaščenem mo-
dlu pri srednji vročini.

Dr. OETKERJEVE
špecialitete se dobijo v vseh
špecerijskih in delikatesnih
frgovinah.

Dr. OETKER, MARIBOR.

Da ne pozabim!

Še danes moram poslati naroč-
nino za „Družinski Tednik Roman“.

OKVIRJI, SLIKE,
OGLEDALA, STEKLO,
PORCELAN
KLEIN
LJUBLJANA
WOLFOVA ULICA ŠT. 4
Telefon št. 33-80

RUFF čokolada = veselje
bonboni = vsake družine

BUDDHA TEA IMPORT
Ljubljana, Večna pot 5
Telefon št. 2626
Brzjavni Timport

Gramofoni in gramofonske plošče se kupijo
najboljše in v največji izbiri pri

JUGOSPORT
LJUBLJANA

Miklošičeva cesta šte. 34